

Думаць пра агульны пачатак...

У галерэі «Універсітэт культуры» адкрылася ўнікальная выстаўка «Іншыя светы» Анатоля Ліса. У экспазіцыі прадстаўлена больш за 60 работ, выкананых у розных стылях, жанрах і кірунках. Творчасць беларускага майстра прапануе чароўнае падарожжа па нязведаных краінах, фантастычных прасторах і таямнічых закутках Сусвету.

Свой кар’ерны шлях Анатоль Ліс пачаў з пажарна-выправавальнай станцыі, якая пазней стала асновай для заснавання Універсітэта грамадзянскай абароны МНС Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння ў 1971 годзе тэатральна-мастацкага інстытута пэўны час працаваў мастаком-афарміцелем. Анатоль Ліс стварыў мноства плакатаў, буклетаў і медалёў, прысвечаных пажарнай тэматыцы. Яго значным укладам стала заснаванне галерэі партрэтаў ветэранаў і кіраўнікоў пажарнай службы, пачынаючы з 1921 года і да нашых дзён.

Пасля выхаду на пенсію працягнуў займацца творчасцю. Яго архіў налічвае больш за сотню жывапісных і больш за тысячы графічных работ, а творы знаходзяцца ў дзяржаўных і прыватных калекцыях Фінляндыі, Ізраіля і ЗША.

На працягу ўсяго жыцця творца шмат эксперыментваў з рознымі жанрамі і стылямі, што можна заўважыць на выстаўцы «Іншыя светы». У яе межах прадстаўлены класічныя пейзажы, партрэты і графічныя работы, выкананыя акрылам і алеем, пастэллю і простым алоўкам.

Экспазіцыя падзелена на дзве залы — два своеасаблівыя, процілеглыя па атмасферы сусветы. Першы сумяшчае міфалогію і рэлігію, прымушае задумацца пра вытокі чалавечага існавання і межы нашай рэальнасці. Творчасць Анатоля Ліса напоўнена філасофскімі разважанымі, якія адлюстроўваюць перажыванні і пачуцці аўтара. Пачынаецца экспазіцыя сімвалічна: работы «Благаслаўненне» (2017), «Пераемнасць» (2014), «Маці Прырода» (2015) расказваюць пра наш агульны пачатак, дзе межы паміж рэальнасцю і чараўніцтвам сціраюцца, агаляючы сапраўдную існасць светабудовы. У работах

з рэлігійным падтэкстам — «Благаслаўненне» (2017), «Бог з намі» (2005), «З’яўленне Евы» (2014) і інш. — мастак выкарыстоўвае розныя вобразы, звяртаючыся нават да язычніцкіх сімвалаў. Рэлігія ў творах Анатоля Ліса не расказвае чалавецтву, як патрэбна жыць. Яна адлюстроўвае сапраўдную існасць людзей, іх загану і боль.

Побач знаходзяцца работы, прысвечаныя міфалогіі і старадаўнім традыцыям, якія захаваліся да нашых дзён. Карціны «Царэўна-лебедзь» (1989), «Жамчужына мора» (2016), «Вянок ратавання» (2008) адсылаюць глядачоў да ўласных крыніц, дзе продкі верылі ў патэмнае і як ніколі былі блізкія да цудаў.

Асобна трэба разглядаць работы «Скульптура гумовая» (2013) і «Перапляценне эмоцый» (2010), выкананыя ў кірунку «сюррэалізм». Фантастычныя сілуэты, сімвалізм і загадкавае ствараюць спрыяльную атмасферу для даследавання закладзеных у творы сэнсаў.

Усе карціны, прадстаўленыя ў першай зале, выкананы ў адной колеравай палітры, ствараючы адзіную блакітна-бірузовую прастору для роздуму.

Пейзажы і графічныя работы Анатоля Ліса прадстаўлены асобна. Напоўненыя паэзіяй, любоўю і прыгажосцю краявіды, выкананыя ў рэалістычнай манеры,

«Царэўна-лебедзь», 1989 г.

«Адліга», 2005 г.

прывабліваюць цеплынёй, лірычнасцю і прапрацоўкай дэталю. Аўтар не пакінуў без увагі ні адну пару года. Светапогляд Анатоля Ліса дазваляе гарманічна ўпісаць класічныя вобразы ў сучаснае выяўленчае мастацтва, падкрэсліваючы вытанчанасць і пяшчоту беларускай прыроды.

Амаль кожны пейзаж паказвае прыгажосць нашых рэк і азёр, што вельмі моцна пераклікаецца з фантастычнай блакітнай прасторай першай залы.

У меншай ступені на выстаўцы прадстаўлены графічныя работы майстра. Аднак яны таксама заслугоўваюць асаблівай увагі. З дапамогай толькі простага алоўка мастак імкнецца перадаць багаты ўнутраны свет чалавека, яго супярэчлівыя пачуцці і яркія эмоцыі. Аўтар выкарыстоўвае жанр партрэта, дзе звычайныя штрыхі раскрываюць глыбіню сэрца. Тут таксама можна сустрэць сюррэалістычныя работы, якія паказваюць загану чалавецтва.

У сваіх работах Анатоль Ліс часта выкарыстоўвае вобраз жанчыны ў ролі багіні, маці, каханай, пакуціцы... Недарэмна ў самым пачатку экспазіцыі глядачы знаёмяцца з твораў «Маці Прырода», які сімвалізуе пачатак усяго жывога на Зямлі.

Выстаўка працуе да 18 студзеня 2025 года.

Лізавета КРУПЯНЬКОВА